

PATENTNI SPIS BR. 680.

Ernst Sauer, Schloss Kaibitz kod Kemnatha, Nemačka.

Postupak za izradu udubljenih štamparskih obrazaca.

Prijava od 29. marta 1921. Važi od 1. aprila 1922.

Pravo prvenstva od 23. avgusta 1919. (Nemačka).

Cilj je postupku, da udubljenim štamparskim obrascima koji se izrađuju foto melaničnim putem, dade pomoću osobitog načina kopiranja bez ručnog rada svaku potrebnu dubinu i da predupredi, da se pri skidanju prevlake ne izvadi i boja iz štamparskih obrazaca. Način rada je sledeći:

Više manje prozračni materijal, kao: celon, celuloid, hartija i tome slično, premaže se na jednoj strani od prilike 0.06—0.08 mm debelim slojem kromatne želatine tako, da je ova čvrsto prilepljena na dotičnom materijalu. Obložena ploča (prozračne linije, crne tačke) stavi se na sloj kromatne želatine i drži izložena svetlosti sve donde, dok se linije sa ploče ne upiju u sloj želatine, za što je pri punoj sunčanoj svetlosti potrebno od prilike $3\frac{1}{2}$ —4 minuta. Za tim se skine obložna ploča, a štamparska se ploča pomoću diapozitiva s druge strane izloži svetlosti, t. j. diapozitiv se stavi na kromatnim želatinom premazani materijal tako, da svetlost ulazi kroz diapozitiv i pomenuti materijal i sloj kromatne želatine. Pri izlaganju na svetlost, prodiru svetlosne zrake kros svetlosti kako propuštajuća mesta diapozitiva do površine sloja kro-

matne želatine toliko, da je sloj potpuno „učinjen.“ Manje prozračna mesta diapozitiva propuštaju samo toliko svetlosti, da se samo jedan deo sloja kromatne želatine „učini,“ pa pošto se pod jako lakovanim mestima diapozitiva sloj kromatne želatine pri izlaganju na svetlost „ne učini,“ to se pri ispiranju topлом vodom pokazuje ovaj rezultat:

Prednja strana štamparskog obrasca ostaje u toliko ravna, u koliko linije sa ploče ostaju na površini slike svuda podjednako uzvišene, dok svetlosti izložena zadnja strana štamparske ploče pokazuje slici potpuno odgovarajući reljef tako, da se na delovima slike, u koje je svetlost manje prodrla, stvaraju izmedju linija sa obložne ploče udubljenja, koja treba u sebe da prime štamparsku boju. Na površini sloja kromatne želatine su linije toliko široke, kao na obložnoj ploči, dok su u dubini želatinskog sloja slabije, jer svetlost prilikom kopiranja ne može tako intenzivno da dejstvuje u dubini na sloj želatine. Te vrlo fine linije u dubini želatinskog sloja učvršćuju se osvetljavanjem pomoću diapozitiva sa strane stražnje štamparske ploče u dnu želatinskog sloja tako, da se pri ispiranju ne

mogu da skinu. Time, što su u dubini linije s obložne ploče tanje, obrazuju se izmedju njih udubljenja, koja su u dubini želatinskog sloja šire, nego na površini. Na taj način ostaje štamparska boja čvrše u udubljenjima štamparskog obrasca, kad se ovaj ispira. Radi veće otpornosti štamparskog obrasca i površine želatinskog sloja, ista se olako ovlaži ocatnom kiselinom, a za tim prevuče tankim slojem Zaponlaka.

PATENTNI ZAHTEVI

Postupak za izradu udubljenih štamparskih obrazaca, naznačen time, što se na prozračnom materijalu učvršćeni sloj kromatne želatine najpre kroz obložnu ploču s prednje strane, t. j. na želatinskom sloju, izloži uticaj u svetlosti, a zatim sliku, kroz diapositiv i prozračni materijal unutra sa stražnje strane želatinskog sloja, izloži svetlosti.